

VERSLAG ERFGOEDRAAD

31 maart 2025

Aanwezig:

Verontschuldigd:

Afwezig:

1. Verslag vorige vergadering:

Het verslag wordt goedgekeurd.

2. Installatie Erfgoedraad - Verwelkoming nieuwe leden

We starten met het verwelkomen van de leden van de Erfgoedraad.

We hebben ruimte en budget voorzien om te werken aan Erfgoed de komende jaren. We zijn tevreden van het engagement van de mensen die mee willen denken over ons Erfgoed.

Wat is een Erfgoedraad?

De Erfgoedraad is een officieel erkend adviesorgaan van de gemeente, dat als doel heeft het erfgoedbeleid in Kortenaken mee vorm te geven. De raad brengt onafhankelijk advies uit aan het gemeentebestuur en kan zowel op vraag als op eigen initiatief suggesties formuleren.

Belangrijke taken van de Erfgoedraad:

- Het behoud en onderhoud van zowel cultureel als immaterieel erfgoed bewaken.
- Advies geven over alle erfgoedgerelateerde aangelegenheden binnen de gemeente.
- Fungeren als contact- en coördinatieorgaan tussen erfgoedverenigingen, geïnteresseerde inwoners en de overheid.
- Activiteiten en projecten organiseren ter bevordering van het erfgoedbewustzijn.

3. Statuten Erfgoedraad

Op het CBS van 12 maart 2025 en de GR van 27 maart werden er statuten goedgekeurd voor de Erfgoedraad. De Erfgoedraad had tot op heden nog geen statuten aangezien deze raad toen nog aanzien werd als een werkgroep van de Cultuurraad. Aangezien de taken echter verder gaan dan enkel cultuur, wordt de Erfgoedraad als een volwaardige adviesraad aanzien met een eigen werkingsbudget en bijhorende statuten. De volledige statuten worden in bijlage van dit verslag toegevoegd, maar hierbij worden de meest belangrijke onderdelen even in kaart gebracht:

De Erfgoedraad bestaat uit:

- Een algemene vergadering, waarin alle stemgerechtigde en niet-stemgerechtigde leden samenkomen.
- Een erkenningscommissie, die toeziet op de toetreding van nieuwe leden en verenigingen.

- Eventuele werkgroepen, die zich op specifieke erfgoedthema's richten, bv. Voor de uitwerking van Kortenaeken Herinnert.

Lidmaatschap en werking:

- Erfgoedverenigingen kunnen twee afgevaardigden aanduiden.
- Individuele geïnteresseerden met een passie voor erfgoed kunnen toetreden (max. 10 personen).
- Deskundigen met een erfgoedachtergrond kunnen als stemgerechtigd lid deelnemen.
- De schepenen van erfgoed, een afgevaardigde per politieke fractie en de erfgoedcoördinator zijn niet-stemgerechtigde leden.
- De raad vergadert minstens tweemaal per jaar.
- Beslissingen worden bij voorkeur op basis van consensus genomen; indien nodig wordt er gestemd.
- De Erfgoedraad kan zelf activiteiten of projecten organiseren en adviseren over erfgoedgerelateerde onderwerpen.

4. Verkiezing voorzitter en ondervoorzitter

Zoals voorzien in de statuten heeft de Erfgoedraad een voorzitter, ondervoorzitter en secretaris.

De taak van de **voorzitter** omvat:

- voorzitten van de vergaderingen van de erfgoedraad;
- de agenda opstellen in samenspraak met de secretaris;
- ondertekenen van de adviezen en de uitgaande briefwisseling;
- vertegenwoordigen van de erfgoedraad;

De taak van de **ondervoorzitter** omvat:

- Opnemen van de taken van de voorzitter bij diens afwezigheid.

De taak van de **secretaris** omvat:

- administratieve en logistieke ondersteuning;
- bijwonen van de vergaderingen;
- verbinding tussen erfgoedraad en gemeentebestuur;

In de praktijk neemt meestal de erfgoedconsulent de taken van secretaris op zich. De Erfgoedraad stemt hiermee in, Tina Luyckx is bijgevolg de secretaris van de Erfgoedraad. Er wordt gevraagd wie zich kandidaat stelt voor de functie van voorzitter. Johnny Fets wordt verkozen als voorzitter. Patrick Vandijck wordt ondervoorzitter.

5. Renovatie kapellen: stand van zaken

Kapel van de Verlosser:

Eric geeft aan dat het jammer is dat hier geen infobord staat met combinatie een QR-code (liefst beide combineren). Dit zou mooi zijn in een gelijksoortige huisstijl. Mag ook verder dan alleen voor de kapellen. Tine wil dit gerust eens bekijken en een voorstel van inhoud maken. Tegen volgende vergadering zal er een voorstel gemaakt worden dat wordt voorgelegd wordt aan de vergadering. Er zou dan ook een fietsroute kunnen aangekoppeld worden.

Sint-Rochuskapel:

(Kapel is vastgesteld bouwkundig erfgoed; kapelboom staat in wetenschappelijke inventaris.)

De werken van de monumentenploeg van IGO Leuven zijn afgewerkt. De subsidies hiervoor werden aangevraagd en toegekend. De dakwerken werden afgerond.

Voor het ruitertje wordt er een klokje gezocht.

Voor de interieurwerken moet er gekeken worden welke kosten noodzakelijk zijn. Een precieze raming moet opgemaakt worden om de kosten te voorzien in de begroting.

Voor de pleisterwerken zijn er geen subsidies mogelijk dit jaar via de provincie. In november kan dit herbekeken worden

Er werd vastgesteld dat er hinder was van bepaalde insecten. Om het erfgoed in goede staat te behouden, werd beslist om gepaste maatregelen te nemen voor de bestrijding ervan.

Deze werken zullen in eigen beheer worden uitgevoerd.

6. Waarderingsproject kapellen

Dit agendapunt wordt even herhaald voor de nieuwe leden:

Enkele jaren werden alle kruisen en kapellen geïnterviewd door de Erfgoedraad. We hebben maar liefst 250 kruisen en kapellen. Om een prioriteitenlijst te kunnen maken van deze kapellen werd er gestart met een waarderingsproject.

In kader van dit waarderingsproject van de kapellen werd er op 21 oktober een groot netwerkmoment georganiseerd. Er kwamen meer dan 30 personen langs om de sociale en maatschappelijke waarde van de kapellen te documenteren.

Er werd gevraagd naar hun noden, waar we tegemoet kunnen komen. Op basis van deze input kan dan de inventaris uitgebreid worden en kan er een prioriteitenlijst gemaakt worden voor de volgende legislatuur.

Er was een afvaardiging van elke deelgemeente met uitzondering van Ransberg, maar hiervoor gaan er nog enkele sleutelfiguren gecontacteerd worden.

De prioriteiten die aan bod kwamen werden bevestigd. Deze prioriteiten kwamen al naar voren tijdens de inventarisatie:

- Kapel van de Verlosser
- Sint-Rochuskapel
- Dellebron
- Kapel Heilig Kruis (Stok)
- Heibos
- Kastkapelletjes

De Kapel Heilig Kruis in Stok kwam naar voren als de kapel met de hoogste prioriteit. Hier zijn echter wel wat vraagtekens bij, want er zouden stabiliteitsproblemen zijn en het dak zit in de boerderij verweven. De eigendom moet ook nog even uitgezocht worden. De IOED en de schepen gaan op bezoek bij de eigenaars om de mogelijkheden te bespreken.

De Erfgoedraad gaat ermee akkoord om de kapel van Stok te onderzoeken en op de eerste plaats op de prioriteitenlijst te plaatsen.

Vorige vergadering werd aangegeven dat Sarah Peers haar eindwerk zou gemaakt hebben over deze boerderij, maar ze heeft blijkbaar een ander thema gekozen.

Inventaris bouwkundig erfgoed

Bij deze inventarisatie bleek dat slechts een klein deel van deze kapellen, maar ook ons ander Onroerend erfgoed zeer beperkt is opgenomen in de inventaris bouwkundig erfgoed van Vlaanderen.

De Vlaamse visienota Lokaal onroerend erfgoedbeleid voorziet vanaf 2023 dat een lokaal bestuur het beheer over de inventaris onroerend erfgoed kan overnemen. Alle steden en gemeenten krijgen de mogelijkheid hun inventarisgegevens te beheren en desgewenst zelf in te voeren.

Het beheer en actueel houden van deze inventaris kan worden opgenomen door de IOED. Deze invoer van bouwkundig of landschappelijk erfgoed impliceert enkel een invoer op de inventaris van het onroerend erfgoed zonder de koppeling ervan met de vastgestelde inventaris van het onroerend erfgoed. Dit bouwkundig of landschappelijk erfgoed heeft bij deze invoer dus nog geen juridische erkenning als onroerend erfgoed.

De gemeente heeft ondertussen een instaprocedure opgestart bij het Agentschap onroerend erfgoed. Een eerste verkennend gesprek d.m.v. een digitaal overleg met de gemeente, consultants van het Agentschap onroerend erfgoed en IOED Zuid Hageland vond plaats op 28 januari 2025.

Intussen is de gebruikersovereenkomst met het Agentschap onroerend erfgoed opgemaakt en ondertekend. Daarin worden bepaalde minimale administratieve en kwalitatieve standaarden vastgelegd. Nu zijn we de IT-toepassingen van het agentschap (Erfgoedportaal) aan het installeren om de wetenschappelijke inventarissen bouwkundig en landschappelijk erfgoed te bewerken en aan te vullen. Het beheer van het Erfgoedportaal werd gedelegeerd aan de IOED Zuid Hageland.

De info gaat ook nog op de website van IOED gezet worden en daar kunnen mensen ook op reageren.

Er werd een oproep gedaan in het infoblad over wie er nog kapellen onderhoud. Hier kregen we slecht 1 reactie op. Daarom zal er nu werk gemaakt worden om alle mensen die op de oude lijst stonden persoonlijk te contacteren om te zien we al dan niet nog actief is.

Er wordt gevraagd of een kapel onteigend kan worden om dan onderhouden te worden door de gemeente. Dat is momenteel niet aan de orde.

7. Project Kortenaken Herinnert

Om het 80-jarig einde van de 2de wereldoorlog en de bevrijding van de kampen te herdenken, organiseert de Erfgoedraad in samenwerking met de Vaderlandslievende vereniging en het IOED, Kortenaken Herinnert. Hiervoor werd een werkgroep samengesteld die reeds een eerste aanzet heeft gegeven. Na de vergadering van de Erfgoedraad zal de werkgroep opnieuw samen zitten om het project verder uit te werken.

Momenteel is ligt het volgende voorstel op tafel:

- Luchtfoto's: De provincie Vlaams-Brabant is in het bezit van de luchtfoto's van WOII. Deze luchtfoto's zijn ook genomen over heel Groot-Kortenaken. We gaan nu proberen de foto's uit te vergroten en te koppelen aan verhalen uit de tweede wereldoorlog. De foto's met de verhalen worden dan afgedrukt en tentoongesteld worden op openbare plaatsen. Dit staat gepland in mei. De tentoonstelling kan dan van de ene locatie naar de andere verplaatst worden, om een zo breed mogelijk publiek te bereiken.
- Publicatie Kortenaken Herinnert met voorstelmoment:
De werkgroep gaat een boek maken met 3 delen:

- Deel 1: een herwerkte versie van de publicatie 'Kortenaken en het konvooi van 8 mei 1944'.
- Deel 2: Figuren uit Kortenaken die opgepakt werden en naar de kampen werden gebracht. Hiervan zal steeds eerst een kaderstuk en dan een interview opgenomen worden.
- Deel 3: Algemene verhalen van WO2 in Kortenaken

Er is een oproep gedaan in het infoblad en hier zijn ook enkele boeiende verhalen naar voren gekomen, bv. Het verhaal van Albert Gerardus Eyletten, wiens naam ook terugkomt in het partizanenboekje en de liefdebrieven van Frans Claessens aan Lucienne Degeest.

Patrick Vandijck en Niels De Schaepmeester vragen om ook lid te worden bij de werkgroep. Ze ontvangen een uitnodiging voor de volgende vergadering.

8. Varia

- Wagenspel 2026: Er wordt gekeken of er in 2026 kan ingezet worden op het project 'Wagenspel' van Max Last. Een wagenspel is een toneelstuk dat wordt opgevoerd op een rijdbaar platform of wagen dat voortgetrokken wordt door Brabantse Trekpaarden. Dit type theater was vooral populair in de Middeleeuwen en de Renaissance en werd vaak opgevoerd tijdens religieuze of feestelijke evenementen. Er wordt gekeken om lokale mythes of verhalen uit te beelden in de toneelstukken. Daartussen kan de wagen een open podium bieden aan lokaal talent. Er wordt gedacht om dit eventueel te koppelen aan de familiebloesemdag van 2026.
- Kunstwerken van de gemeente, hoe kan je deze krijgen? Dit was meestal naar aanleiding van jubilea van deelgemeenten. Dit werd vroeger ook soms door firma's gedaan. Niels heeft interesse, maar dit wordt niet direct aangeboden door de gemeente.
- Voor de kapel aan de kerk van Hoeleden, wordt de staat bekeken met de werken van de kerk. Er moet gekeken worden dat het niet binnen regent. Er wordt gevraagd aan de technische dienst om dit te bekijken.

Volgende vergadering: maandag 23/06/2025 om 19.30u. raadszaal gemeentehuis Kortenaken

Verslag: Luyckx T.